

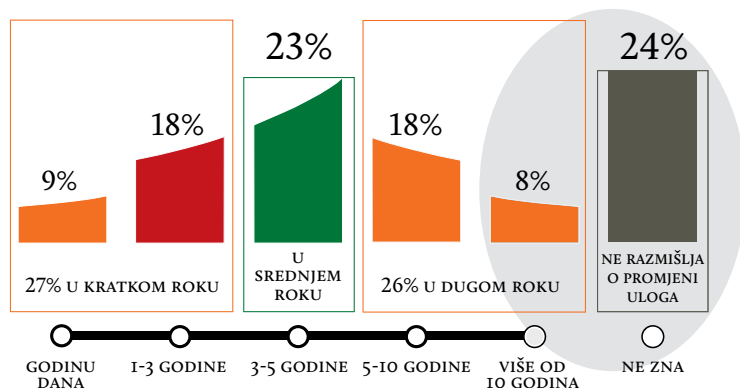
Što je *business transfer* i zašto je važan?

58

U poslovanju obiteljskih poduzeća početak novog poslovanja često je puno rizičniji i skuplji nego preuzimanje već etablirane tvrtke. Sam postupak prijenosa poslovanja traje i po nekoliko godina, međutim, poduzetnici ga često započinju prekasno i potcjenjuju njegovu kompleksnost

VAŠA ULOGA U PODUZEĆU PROMIJENIT ĆE SE U SLJEDEĆIH...?

IZVOR: BUSINESS TRANSFER BAROMETAR HRVATSKA, CEPOR

Business transfer ili prijenos poslovanja je jedna od ključnih i kritičnih faza u životnom ciklusu obiteljskih tvrtki, ali i drugih malih i srednjih poduzeća. Najčešće se radi o vrlo složenom i zahtjevnom postupku prijenosa vlasništva i upravljanja. Jedan od ključnih preduvjeta dugoročne održivosti malih i srednjih poduzeća je uspješan proces *business transfera* koji je najčešće povezan s odlaskom u mirovinu vlasnika poduzeća i povlačenjem iz upravljačke, a često i vlasničke uloge u poduzeću. Zbog velike stope neuspjeha u provođenju procesa *business transfera* u malim i srednjim poduzećima, Europska komisija u posljednjih 20 godina prati kvalitetu nacionalnih *business transfer* ekosistema u zemljama članicama te daje preporuke donositeljima politika na nacionalnoj razini za unaprjeđenje sustava podrške.

Aktualnost problema *business transfera* dodatno je naglašena u Hrvatskoj zbog velikog broja transfera koji

će se u idućih pet godina dogoditi u poduzećima koja su osnivana 1990-ih godina. Većina njihovih vlasnika i osnivača je iz generacije 55+ godina starosti bez osobnog iskustva sudjelovanja u *business transfer* procesu.

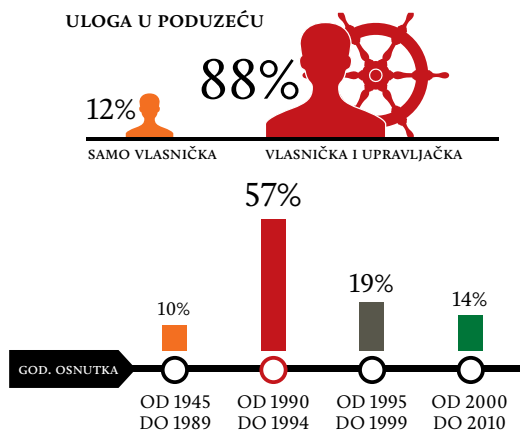
Stoga je Centar za politiku razvoja malih i srednjih poduzeća i poduzetništva (CEPOR) u prvoj polovici 2015. godine proveo istraživanje na 200 hrvatskih tvrtki u sklopu projekta Business Transfer Barometar Hrvatska, usmjerenog na identifikaciju značaja *business transfera* u Hrvatskoj i rješavanje problema u procesu prijenosa poslovanja obiteljske tvrtke. Ministarstvo poduzetništva i obrta sufinanciralo je projekt s ciljem poticanja razvoja malog gospodarstva u Hrvatskoj, a kako bi se ovoj temi pristupilo sustavno i argumentirano te pokrenulo promjene koje će rezultirati većim brojem uspješnih transfera poslovanja, projekt su podržale Privredna banka Zagreb d.d., Hrvatska udruga poslodavaca te Deloitte d.o.o. Hrvatska.

“**PODUZEĆE JE REZULTAT DUGOGODIŠNJEG RADA I TRUDA I IZUZETNO JE VAŽNO PREDATI GA U PRAVE RUKU**”

Rezultati istraživanja ukazuju na 16.590 poduzeća čiji vlasnici bi trebali započeti planirati proces prijenosa poslovanja s oko 179.000 zaposlenih u tim poduzećima, te više od 5.300 poduzeća koja predstavljaju rizičnu skupinu čime se dovodi u pitanje oko 57.000 radnih mjesta.

Razina uspješnosti u provođenju *business transfer* procesa u Hrvatskoj ovisit će o razumijevanju uloge i odgovornosti svih dionika takvih procesa, a to su brojna ministarstva (od pravosuđa, rada, financija, gospodarstva, poduzetništva), poduzetničke potporne institucije, banke, pružatelji savjetodavne podrške (odvjetnici, porezni savjetnici, računovođe, konzultanti, izmiritelji i dr.) i u konačnici sami vlasnici poduzeća koji imaju odgovornost, ali i privilegiju donijeti odluku o započinjanju ovog procesa čime utječu na budućnost poduzeća koja su osnovali i uspješno razvijali dugi niz godina. □

VLASNIČKI PROFIL PODUZETNIKA GENERACIJE 55+

IZVOR: BUSINESS TRANSFER BAROMETAR HRVATSKA, CEPOR

DOC.DR.SC. MIRELA ALPEZA, VODITELJICA ISTRAŽIVANJA BUSINESS TRANSFER BAROMETAR HRVATSKA

KAKVI SU REZULTATI PROVEDENOG BUSINESS TRANSFER BAROMETAR ISTRAŽIVANJA? NA KOJI NAČIN VEĆINA ISPITANIKA RAZMIŠLJA KAD JE U PITANJU BUDUĆNOST NJIHOVOG PODUZEĆA - PLANIRAJU LI I NA KOJI NAČIN PRIJENOS POSLOVANJA NA NOVU GENERACIJU? ŠTO BISTE SAVJETOVALI VLASNICIMA OBITELJSKIH PODUZEĆA KOJA SE NALAZE PRED PROCESOM BUSINESS TRANSFERA?

REZULTATI BUSINESS TRANSFER BAROMETAR ISTRAŽIVANJA UKAZUJU NA VELIKI BROJ PODUZEĆA U HRVATSKOJ, NJIH OKO 16.000, ČIJI VLASNICI ĆE SE U IDUĆIH 5 GODINA SUOČITI S PITANJEM – ŠTO S PODUZEĆEM NAKON ODLASKA U MIROVINU. ISTRAŽIVANJE JE POKAZALO DA ČAK TREĆINA VLASNIKA PODUZEĆA POTCJENJUJE SLOŽENOST I DUGOTRAJNOST PROCESA PRIJENOSA POSLOVANJA. VEĆINA VLASNIKA KOJI IPAK RAZMIŠLJAJU O OVOM PITANJU VJERUJE DA ĆE PODUZEĆE NASTAVITI S POSLOVANJEM I DA ĆE GA NASLIJEDITI ČLANOVI OBITELJI (61%). OVAJ PODATAK ZNAČAJNO SE RAZLIKUJE OD STATISTIČKIH POKAZATELJA RAZVIJENIH ZEMALJA EU U KOJIMA SE PROCESI PRIJENOSA POSLOVANJA PROVODE VEĆ DESETLJEĆIMA. U ZEMLJAMA EU PRIJENOS NA ČLANOVE OBITELJI ODVIJA SE U TEK U 15-35% SLUČAJEVA, VIŠE OD 40% PODUZEĆA NAKON UMIROVLJENJA VLASNIKA IDE NA PRODAJU, A VELIKI BROJ PODUZEĆA SE, NAŽALOST, ZATVARA.

ZATVARANJE PODUZEĆA JE NAJLOŠIJA VERZIJA, ZA SVE – VLASNIKA, ZAPOSLENIKE I DRUŠTVO U CJELINI. DRŽAVA BI TREBALA OFORMITI SUSTAV PODRŠKE ZA PODUZEĆA KOJIMA PREDSTOJI PROCES PRIJENOSA POSLOVANJA, KAKO BI SE IZBJEGLA TA OPCIJA I OMOGUĆIO KONTINUITET POSLOVNIH AKTIVNOSTI.

VLASNICI PODUZEĆA GENERACIJE 55+ TREBAJU ZAPOČETI PLANIRATI – ŠTO S PODUZEĆEM NAKON NJIHOVOG POVLAČENJA. VAŽNO JE IMATI PLAN, ALI I ALTERNATIVNA RJEŠENJA (BAREM PLAN B). PODUZEĆE JE REZULTAT DUGOGODIŠNJEG RADA I TRUDA I IZUZETNO JE VAŽNO PREDATI GA U PRAVE RUKU. PONEKAD SU TO OBITELJSKI NASLIJEDNIČI (DJECA), ALI PONEKAD TO I NIJE NAJBOLJE RJEŠENJE – NITI ZA PODUZEĆE, NITI ZA DJECU. SVAKI VLASNIK PODUZEĆA MORA PRONAĆI NAJBOLJE RJEŠENJE ZA SEBE, SVOJU OBITELJ I PODUZEĆE. TO JE VELIKA ODGOVORNOST, ALI I PRIVILEGIJA.

U CILJU PRUŽANJA PODRŠKE U PLANIRANJU PROCESA PRIJENOSA POSLOVANJA CEPOR ORGANIZIRA RADIONICU ZA VLASNIKE PODUZEĆA KOJA ĆE SE ODRŽATI U ZAGREBU, 26. LISTOPADA 2016. I FORUM OBITELJSKIH PODUZEĆA, 24. STUDENOG 2016. VIŠE INFORMACIJA I PRIJAVE: WWW.CEPOR.HR